

РОЗВИТОК РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ

Ринок цінних паперів – це частина фінансового ринку країни, де обертаються специфічні фінансові інструменти – цінні папери. Він призначений для акумулювання капіталу з наступним його перерозподілом у вигляді інвестицій у виробничу і соціальну сферу шляхом випуску, придбання і вільного розпорядження цінними паперами їхніми учасниками [1]. Даний ринок є однією з найважливіших частин економіки будь-якої країни, в тому числі і України. На сьогодні ринок цінних паперів в Україні розвивається з кожним днем і розширює сферу своїх інвестиційних можливостей, що доводить статистична інформація [2].

Значний прогрес в розвитку ринку цінних паперів в Україні досягнуто в останні роки завдяки впровадженню законодавчих змін, які сприяли збільшенню прозорості ринку, захисту прав інвесторів та залученню нових учасників. Однак, ринок цінних паперів в Україні має свої проблеми, серед яких недостатня ліквідність, недостатня розвиненість інфраструктури ринку та недостатній розвиток корпоративного управління. Також, відсутність стабільності в економіці та політиці в Україні може впливати на стан ринку цінних паперів.

За останні роки український ринок цінних паперів демонструє суперечливу динаміку свого розвитку. З одного боку, спостерігається зростання загальних обсягів торгівлі цінними паперами та збільшення видів фінансових інструментів, що використовуються на фондовому ринку. З іншого боку, згортається емісійна діяльність, зокрема щодо випуску акцій та облігацій підприємств, а також інвестиційних сертифікатів ПФВ [3]. Протягом 2022 року статистика розвитку ринку цінних паперів погіршилася. Загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів, зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у січні-листопаді 2022 року, становив 22,49 млрд. грн., що менше на 80,74 млрд. грн. порівняно з відповідним періодом 2021 року (103,23 млрд. грн.). Протягом січня-листопада 2022 року Комісією зареєстровано 16 випусків акцій на суму 2,97 млрд. грн. Порівняно з аналогічним періодом 2021 року обсяг зареєстрованих випусків акцій зменшився на 37,75 млрд. грн. [4].

Можна назвати два головних чинники, що сьогодні негативно впливають на розвиток вітчизняного фондового ринку, – це

несприятлива макроекономічна ситуація та фіскальний тиск податкових органів [3]. Для формування ефективно функціонуючого вітчизняного ринку цінних паперів, здатного постачати національній економіці необхідні інвестиційні ресурси, потрібно виконати наступні дії: фондовий ринок України, як інфраструктурний елемент ринкової економіки, слід перетворити в дієвий механізм реалізації економічної стратегії держави; нормативну базу і регулювання фінансових послуг привести у відповідність зі світовими стандартами; держава має сприяти зміцненню інституційних основ; посиленню взаємозв'язку фондового ринку з реальним сектором економіки; відкриттю сегментів ринку, пов'язаних із високотехнологічними секторами економіки, консультаційних та інформаційних центрів допомоги учасникам ринку фінансових інвестицій, що призведе до залучення у біржову торгівлю нових інституційних та індивідуальних інвесторів та сприятиме підвищенню капіталізації вітчизняних фондових бірж [2].

Отже, загальний аналіз ситуації на фондовому ринку України дозволяє зробити висновок, що він має потужний потенціал, який використовується далеко не в повному обсязі з багатьох причин економічного, політичного та організаційного характеру. Для стимулювання діяльності ринку цінних паперів та створення умов для подальшого збільшення обсягів залучення довгострокових інвестицій резидентів та нерезидентів в економіку України необхідно здійснити низку заходів, спрямованих на вдосконалення його інституційних засад, підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості фінансових інструментів [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Навчально-інформаційний портал ВП НУБІП «України»: Інвестування : Ринок цінних паперів та його учасники. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.nati.org.ua>
2. Особливості розвитку ринку цінних паперів в Україні. . [Електронний ресурс]. Електронний журнал «Ефективна економіка». – №2. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>
3. Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ufin.com.ua/analit_mat/rzp/206.htm
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку . [Електронний ресурс]. Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку. – Режим доступу <https://www.nssmc.gov.ua/>